

תורה אור השלם

1. לי הכסף ולי הזקב נאם יי צבאות: חגי ב ח
2. עונותיכם הטו אלה וחסאותיכם מנעו הטוב מבכם. ירמיהו ה כה
3. וקוץ יי יחליפו כח יעלו אבר כנשרים ירצנו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו: ישעיהו מ לא
4. עוד ינובח בשיבה דשנים ורעננים יהיו: תהלים צב טו

	מוסף רש"י
מחטא דתלמיותא. כרס"ד שנגנוש	
הסתפחות עשיות שורות שורות כחמלי מענה (ברכות 10). הדרן עלך מסכת קדושין	

	תוס' ר"י הזקן
תלמיותא. שעשים תלמים תלמים והוא כמעשה רוקם שנעשה כמחט. שעבורת. שיהיה לו ללא צורך אלא כל האומנות צריכים לעולם בין אומנות נקיה או מאוסה. בשם. מוכר בשמים. בורסי. מקמץ צואת כלבים.ט) קייץ. מייבש קציעות בשדה. סבל. נושא משאות. ינובח בשיבה. יצמח שכון בעת שיבתן. תושביל"ע	

פב:

⁽⁶⁾מחטא דתלמיותא תניא רבי אומר אין לך אומנות שעוברת מן העולם אשרי מי שרואה את הוריו באומנות מעולה אוי לו למי שרואה את הוריו באומנות פגומה ⁽⁷⁾אי אפשר לעולם בלא בסם ובלא בורסקי אשרי מי שאומנותו בסם ואוי לו מי שאומנותו בורסקי ⁽⁷⁾אי אפשר לעולם בלא זכרים ובלא נקבות אשרי מי שבניו זכרים ואוי לו למי שבניו נקיבות ⁽⁸⁾ר"מ אומר לעולם ילמד אדם ⁽⁹⁾לבנו אומנות נקיה וקלה ויבקש רחמים למי שהעושר והנכסים שלו שאין עניות מן האומנות ואין עשירות מן האומנות אלא למי שהעושר שלו שנאמר ולי הכסף ולי הזהב נאם ה' צבאות: ר"ש בן אלעזר אומר אם ראית מימך: תניא ר"ש בן אלעזר אומר מימי לא ראיתי צבי קייץ וארי סבל ושוועל חנוני והם מתפרנסים שלא בצער והם לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא לשמשני מתפרנסים שלא בצער ואני שנבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי שנאמר ²עונותיכם הטו: רבי נהוראי אומר מניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה שכל אומנות שבעולם אין עומדת לו אלא בימי ילדותו אבל בימי זקנותו הרי הוא מוטל ברעב אבל תורה אינה כן עומדת לו לאדם בעת ילדותו ונותנת לו אחרית ותקוה בעת זקנותו והיא מוטל ברעב אבל ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים בוקנותו מהו אומר יעוד ינובח בשיבה דשנים ורעננים יהיו:

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

מחטא דפלמיותא. מחט תלמיית שורות שורות כחלמים של מחרישה: **שעזרם מן העולם**. שצטילה מן העולם בין שהיא נקיה בין שהיא מאוסה יש זה לורך ואם לא ילמדנה זה ילמדנה אחר: **אשרי מי שרואה אם פוריו**. יולדיו ואם ילדיו באומנות נקיה: **בשם**. מוכר בשמים: **לבי קייץ**. מייבש קציעות בשדה: **סבל**. נושא משאות: **כל אומניות**. אין להן מתן שכר לאחר זמן אלא שכר המנחי להם בשעתן אבל תורה מתן שכרה כל מאליו לאורך ימים ואף לחולה ולזקן שאינו יכול לעסוק זה עכשיו אוכל מן הקודמות: **שנאמר עוד ינונו נשיבה**. ילמחו זמנ ויתייחד שכון לעת שיבתן דשנים ורעננים יהיו ⁽¹⁰⁾וגו':

הדרן עלך עשרה יוחסין וסליקא לה מסכת קדושין

ראית מימך: תניא ר"ש בן אלעזר אומר מימי לא ראיתי צבי קייץ וארי סבל ושוועל חנוני והם מתפרנסים שלא בצער והם לא נבראו אלא לשמשני ואני נבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא לשמשני מתפרנסים שלא בצער ואני שנבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי את מעשי וקיפחתי את פרנסתי שנאמר ²עונותיכם הטו: רבי נהוראי אומר מניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה שכל אומנות שבעולם אין עומדת לו אלא בימי ילדותו אבל בימי זקנותו הרי הוא מוטל ברעב אבל תורה אינה כן עומדת לו לאדם בעת ילדותו ונותנת לו אחרית ותקוה בעת זקנותו והיא מוטל ברעב אבל ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים בוקנותו מהו אומר יעוד ינובח בשיבה דשנים ורעננים יהיו:

הדרן עלך עשרה יוחסין וסליקא לה מסכת קידושין

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

מסורת הש"ס

א) ופי' הערוך ערך תלמיותא נקיה מגול וקלה דלית בה חסרון כסף, ב) [בתוס' פ"ה ה"ב איתא רבי מאיר, א) ב"ב טז: (סנהדרין ק:) פסמים טה, ד) סנהדרין ק:, ה) [בתוספתא שם איתא רבי אומר, ו) ונכת"י ליתא, א) [תוס' סופרים פט"ו], ח) [יוגו" ליתא כרס"י שבע"י, ט) נפי' כחובות עו ע"א, י) פי' הגון על זה תמנא בספר הכיס שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפרלאג בספר זכיות ח"א פ"ג, ב) בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש ב"ב כחוב רמזים על הכרת שנות הללו.

	לעיי רש"י
ברדשו"ד. רקמה.	

	לעיי רש"י
ברדשו"ד. רקמה.	

	לעיי רש"י
ברדשו"ד. רקמה.	

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואֵלֹהֵי אֲבוֹתֵינו שְׁתֵּהא תוֹרַתךָ אֲמָנוּתָנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּתְהא עִמָּנוּ לְעוֹלָם הַבָּא. ⁽⁹⁾חֲנִינָא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא טורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

הַעֲרַב נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיָה כָלָנוּ אֶנְחָנוּ וְצִאֲצֵאֵנוּ וְצִאֲצֵאֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלוֹמְדֵי תוֹרַתְךָ: מֵאוֹיְבֵי תַּחְכְּמֵנִי מִצֹּצוֹתֶיךָ כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי: יְהִי לִבִּי תָמִים בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוֹשׁ: לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִייתִנִּי: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ לְמַדְנִי חֻקֶּיךָ: אָמֵן אָמֵן אָמֵן סֵלָה וְעַד:

מודים אֲנַחְנוּ לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁשְׁמַתָּ חֻלְקָנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שְׁמַתָּ חֻלְקָנוּ מִיּוֹשְׁבֵי קָרְנוֹת. שְׁאֲנוּ מְשַׁכְּמִים וְהֵם מְשַׁכְּמִים. אָנוּ מְשַׁכְּמִים לְדַבְּרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשַׁכְּמִים לְדַבָּרִים בְּטָלִים. אָנוּ עֹמְלִים וְהֵם עֹמְלִים. אָנוּ עֹמְלִים וּמִקְבְּלִים שָׁכָר וְהֵם עֹמְלִים וְאֵינָן מִקְבְּלִים שָׁכָר. אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים. אָנוּ רָצִים לַחֲיֵי הָעוֹלָם הַבָּא וְהֵם רָצִים לְבָאֵר שַׁחַת. שְׁנֹאֲמַר וְאַתָּה אֱלֹהִים תוֹרִידֶם לְבָאֵר שַׁחַת אֲנָשֵׁי דָמִים וּמִרְמָה לֹא יִחַצּוּ יְמֵיהֶם וְאֲנִי אֲבַטַח בָּךְ:

יהי רצון מלפניך יי אלהי כֶּשֶׁם שֶׁעֲזַרְתָּנִי לִסִּים מִסַּכַּת קְדוּשִׁין כֵּן תַּעֲזֹרֵנִי לְהַתְּחִיל מִסַּכָּתוֹת וּסְפָרִים אַחֲרִים וּלְסִימָם לִלְמֹד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד תוֹרַתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזִכּוֹת כָּל הַתְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים וְתַלְמִידֵי חֻכְמִים יַעֲמֹד לִי וּלְזֹרְעֵי שְׂלֹא תִמוּשׁ הַתּוֹרָה מִפִּי וּמִפִּי זֹרְעֵי וְזֹרְעֵי עַד עוֹלָם. וְתַתְּקִים בִּי בְּהַתְּהַלֵּךְ תִּנְחָה אוֹתְךָ בְּשֹׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלַי וְהַקִּיצוֹת הִיא תִּשְׁחָק. כִּי בִי יִרְבוּ יְמֵיךָ וְיוֹסִיפוּ לָךְ שָׁנוֹת חַיִּים: אוֹרְךָ יָמִים בִּימִינָה בְּשִׁמְאַלָּה עֶשֶׂר וּכְבוֹד: יְיָ עֹז לַעֲמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. בְּעֻלְמָא דְּהוּא עֲתִיד לְאַתְּחַדָּתָא, וּלְאַחֲזָא מִתְיָא, וּלְאַסְקָא לַחֲיֵי עֻלְמָא, וּלְמַבְנָא קֶרְתָּא דִּירוּשָׁלַם, וּלְשִׁכְלַל הִיכְלִיָּה בְּגוּזָה, וּלְמַעְקֵר פּוּלְחָנָא נוֹכְרָאָה מֵאַרְעָא, וּלְאַתְבָּא פּוּלְחָנָא דְּשִׁמְיָא לְאַתְרֵיהּ, וְיִמְלִיךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמַלְכוּתֵיהּ וְיִקְרִיָּה, [וְיִצְמַח פֶּרֶקְנָה וְיִקְרַב מִשִּׁיחָה]. בְּחִיכּוֹן וּבִיוֹמִיכוֹן וּבְחִי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּעֻגְלָא וּבִזְמַן קָרִיב, וְאִמְרוּ אָמֵן. יְהא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלָם וּלְעֻלְמֵי עֻלְמֵיָא. יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוּמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. לְעֻלָּא מִן כָּל בְּרַכָּתָא וְשִׁירָתָא תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא דְּאִמְרִין בְּעֻלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן: עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, וְעַל כָּל מֵאן דְּעַסְקִין בְּאוֹרֵיתָא, דִּי בְּאַתְרָא (קֻדִּישָׁא) הָדִין וְדִי בְּכָל אַתְר וְאַתְר, יְהא לְהוֹן וּלְכוּן שְׁלָמָא רַבָּא חָנָא וְחֻסְדָּא וְרַחֲמֵי וְחִי אֲרִיכִי וּמִזּוּנֵי רוּחִי וּפְרָקְנָא מִן קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בְּשִׁמְיָא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמֵיָא וְחַיִּים טוֹבִים עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן: עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוּמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עֲלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: